

WOKEREN MET WOORDEN

Geheimen van het koninkrijk (4)

De gelijkenis van de talenten staat net als de gelijkenis van de tien meisjes in het teken van de oproep: 'Wees waakzaam!' De bruidegom komt pas 'midden in de nacht' (Mat. 25:6) en de heer van de dienaren keert 'na lange tijd' terug. In de gelijkenis komt naast de waakzaamheid ook het rentmeesterschap in beeld als belangrijke manier om bezig te zijn met de komst van de Heer.

Jaarlonen

Het verhaal is helder: drie dienaren krijgen veel geld toevertrouwd. Een talent is een heel groot bedrag aan geld, meerdere jaarlonen, echt een 'zak met goud'! De zeer rijke heer heeft dus veel vertrouwen in zijn drie dienaren, als hij zo veel geld aan hen in beheer geeft. Hij kent zijn dienaren ook: ze zijn niet alle drie even bekwaam en begaafd, en daarom krijgt de een meer dan de ander (500.000, 300.000 en 100.000). Is dat niet oneerlijk? Het is niet de bedoeling van de gelijkenis op dit soort vragen antwoord te geven. Het gaat erom dat ieder toebedeeld krijgt wat hij aankan.

De eerste twee dienaren

De eerste en de tweede dienaar gaan op een positieve wijze aan de slag met zoveel geld en vertonen waar rentmeesterschap: ze verdubbelen het bedrag dat hun is toevertrouwd. De heer

Laat iedereen u kennen als vriendelijke mensen. De Heer is nabij. Filippenzen 4:4

Oordeel niet, opdat er niet over jullie geoordeeld wordt. Matteüs 7:1

Doe uw werk met plezier, alsof het voor de Heer is en niet voor de mensen. Efeziërs 6:7

is er heel blij mee en zegt tegen beide dienaren: 'Voortreffelijk, je bent een goede en betrouwbare dienaar! Wees welkom bij het feestmaal van je heer' (Mat. 25:21,23).

De derde dienaar

Maar bij de derde dienaar is het anders. Hier zit ook een heel schokkend element in de gelijkenis voor de mensen die op dat moment luisterden. Volgens de Joodse traditie was het namelijk een heel zorgvuldige en eerbare manier om met zo'n groot geldbedrag om te gaan: begraaft het in de grond (zoals 'de schat in de akker', Mat. 13:44), daar is het veilig. Dat is een zorgvuldige manier van bewaren. De luisteraars naar dit verhaal hadden dus waarschijnlijk verwacht dat ook tegen de derde dienaar werd gezegd: 'Voortreffelijk gedaan!'

Angst voor een strenge God

Het is ook schokkend om te luisteren naar de derde dienaar. Zijn houding ten opzicht van zijn heer wordt gekenmerkt door angst. Hij ziet de heer als een streng en hard iemand. Zo spreekt de dienaar de heer beschuldigend toe: 'Het is uw schuld dat ik niet aan de slag ben gegaan met het talent!' De uitspraak van de heer is hard (net als bij de bruidegom: 'Ik ken jullie werkelijk niet' - Mat 25:12): 'Je bent een slechte, laffe dienaar' (Mat. 25:26): het tegendeel dus van goed en betrouwbaar. Hier zien we hoe een verwrongen beeld van God ('hij is streng en angstaanjagend'), leiden tot een vreugdeloos en onvruchtbaar 'christelijk' leven.

Wat zijn de talenten?

Als we de gelijkenis willen toepassen in ons leven wordt de vraag belangrijk wat de talenten nu precies zijn? Er worden verschillende antwoorden gegeven: a) het geloof; b) natuurlijke of geestelijke gaven; c) het evangelie of het woord van God; d) Christus zelf. Heel gangbaar is de uitleg dat de talenten onze 'talenten' zijn: onze gaven en competenties, onze begaafdheid of aanleg, de dingen waar we goed in zijn. Het is sterk de vraag of dat terecht is. Door het woord 'talenten' worden we wel op dat spoor gezet. Maar het gebruikte Griekse woord (*talantá*) duidt niet meer dan een geldbedrag of een gewicht aan goud aan. Het ligt meer voor de hand om de talenten, net als in andere gelijkenissen waarin over geld, een schat of parels wordt gesproken, te zien als een aanduiding voor 'het woord van het koninkrijk' (vgl Mat. 13:19). Omdat we geroepen zijn tot

rentmeesterschap (Gen. 1:28), mogen we zeker woekeren met onze 'talenten'! Maar daar is niet altijd iets speciaal christelijks aan: het woekeren met en ontwikkelen van je gaven en kwaliteiten als christen kan verworden tot een wereldse vorm van zelfontplooiing, met een christelijk sausje.

Woekeren met woorden

De speciale roeping van christenen in het koninkrijk (want daar gaat de gelijkenis over) is: 'woekeren met woorden'. Het woord van het koninkrijk moet vrucht dragen en zich vermenigvuldigen in het leven van de mensen die ermee in aanraking komen. Neem daarom heel concreet Bijbelwoorden aan als de schatten die de Heer je geeft. Stop ze niet in de grond als dood kapitaal. Woeker ermee in je dagelijkse leven, als beheerders over de geheimen van God (1 Kor. 4:1 - letterlijk: 'economen'). Laat zo het koninkrijk zien en ervaren. Totdat hij komt!

Voor een geloofsgesprek...

1. Lees Matteüs 25:14-30. Wat valt jou in deze gelijkenis op?
2. In wie herken je je eerder: in een van de twee eerste dienaren, of in de derde dienaar? Waarom?
3. Praat samen door over de verschillende betekenissen die wel aan de talenten worden gegeven.
4. Hoe verhouden zich in jouw leven deze twee tot elkaar: 'woekeren met je talenten' en 'woekeren met Gods woorden'?
5. Welk Bijbelwoord is voor jou deze week het 'talent' waarmee je gaat woekeren? Hoe doe je dat?